

Pod opiekunymi skrzydłami Marshalla
Dalszy krok na prawo
Marie w cieniu Bluma i Reynaud

Sz uczna »nerwów a«

ZIMNA wojna? czy »wojna nerwów« — to brzmi poważnie, a nawet groźnie. W prasie amerykańskiej słowa te pojawiały się dość często, przede wszystkim w związku z sytuacją, jaka wytworzyła się w Niemczech. Mimo całego trzęsienia marnowania cennych lat pokoiu, uważano patos nazwy »zimna wojna« za swą, w rzeczywistości, nazwę »nerwów« wystarczająco kalibrowaną na określenie tego zjawiska, które obserwujemy ostatnio na Niemczech.

»Nerwówkę« rozpoczął we wrześniu 1946 roku min. amerykański Byrnes, przyjeżdżający do Stuttgartu. Mowa jego w sztabieckiej operze była pierwszą próbą rewizji układu poczdamskiego. Za nią poszły prosto następnie: połączenie strefy brytyjskiej z amerykańską w t. zw. Bizone, stworzenie osobnego rządu dla Niemiec Zachodnich, włączenie Niemiec do planu Marshalla, spychanie postanowień poczdamskich na plan drugi, wreszcie przesuwanie ciężaru spraw niemieckich z przebudowy Niemiec na odbudowę Niemiec.

»Nerwówką« — dlatego właśnie określenie to uważano za tak trafne — ma rozpraszac uwagę i nie dopuszczac do spokojnej oceny osłodek polityki anglosaskiej od układu poczdamskiego.

Każdy osłodek odbywa się przy atomowym parlamentnie rozdzielonych sztucznie nerwów, jako rzekomo naturalny odruch na »niestychana« politykę przeciw Niem. Wystarczy przypomnieć sobie historię planu Marshalla, aby ocenić konieczność wywołania »nerwów«.

14.1.1948 — »Bitwa o Berlin« I. utworzenie planu Marshalla przez Kongres amerykański (1).

21.1.1948 — Ogłoszenie cyfr planu odbudowy Europy. W okresie od 1 kwietnia 1948 do 31 marca 1949 roku otrzymała I. Wielka Brytania 1.374.000.000 dolarów, Niemcy Zachodnie (Bizonia i strefa francuska) z planu Marshalla 549 mil. plus z budżetu armii amer. 638 mil. razem 1.207.000.000 dolarów. 3) Francja 1.130 mil. dolarów. 4) Pozostałe 12 krajów: Włochy, Holandia, Belgia i Luxemburg, Austria, Dania, Irlandia, Grecja, Norwegia, Szwecja, Islandia i Turcja — 2.213.000.000 dolarów.

Pomoc Europie niedawno, w niestychnie nerwowej atmosferze, włączona na I uchwalona przez Kongres amerykański jest to główna mierze rzeczy upozorowaną pomocą dla bazy amerykańskiej Niemiec Zachodnich, które otrzymują prawie tyle, co Anglia, a więcej niż Francja i więcej, niż połowa tego, co pozostałe 12 krajów Europy.

To wszystko w trzy lata po zakończeniu wojennym Anglii i Francji i innych krajów Europy przez Niemcy. Dodajmy do tego jeszcze fakt, odmówienia Polsce przez Stany Zjednoczone 350 milionowej pożyczki dolarowej z funduszu przemysłowego »dla krajów zniszczonych przez wojnę«. 10 miesięcy później Niemcy, jako »kraj zniszczony przez wojnę« (1) otrzymały miliard dwieście milionów dolarów! Aby zrobić tego rodzaju osłodek od zasada, które głosiło się w czasie wojny, konieczna jest »nerwówka«, nie pozwalająca kojarzyć jasnej przeszłości z mętnej teraźniejszością i z jeszcze bardziej niepełną przyszłością.

Układ poczdamski stanowił rozdziałny punkt wyjścia dla odbudowy Europy i radykalnej przebudowy Niemiec, »Plan Marshalla« natomiast stanowił punkt wyjścia do podziału Europy i odbudowy Niemiec, jako bazy amerykańskiej w Europie.

Osiągnięcie tego celu bez zastony dymnej »nerwówki« byłoby niemożliwe.

EDMUND OSMAŃCZYK

UWADEK rządu Schumana nie był niespodzianką dla tych, którzy uważnie śledzili rozwój polityki »trzeciej siły«. We wszystkich dziedzinach życia wewnątrz Francji rząd ten okazał swego bezsilie. Najskrajziej jednak bezsilnie jego wystąpiła wobec imperialistycznych planów Stanów Zjednoczonych, dążących do podporządkowania polityki francuskiej zagranicznej i wewnętrznej we wszystkich dziedzinach — interesom kapitału amerykańskiego. Krwawe represje zastosowane wobec strajków były pierwszym dowodem tej »siły«.

Krok ten był dla tych, co chcieli się jeszcze ludzi, niezbyt dowodem, jakąż drogą zamierza obrać rząd Schuman — Moch wobec globalnego niezadowolenia rzesz robotniczych. Uroczyście przyrzeczenia, jakie dał rząd Schumana robotnikom po skończeniu strajku listopadowego, pozostały pustymi słowami. Wszelkie usiłowania rzeczywiste lub też pozorne obniżenia cen artykułów pierwszej potrzeby nie dały żadnych pozytywnych rezultatów. Wręcz przeciwnie, wskaźnik cen obecnych w porównaniu z zeszlodzioczymi usprawniła całkowicie obawy najszerzych warstw społeczeństwa francuskiego.

Wobec tego, że »trzecia siła« znalazła się w sytuacji bez wyjścia, rząd Schumana postanowił wezwać na pomoc inne ugrupowania prawicowe. Utworzenie nowego rządu po wierzonej radykalowi, dotychczasowemu ministrowi sprawiedliwości, Andre Marie, człowiekowi znanemu dobrze z tendencji proamerykańskich, »Trzecia siła« wyciąga ręce za zwolniczkę dyktatury de Gaulle (R. P. F.) i reakcyjnej prawy (P. R. L.), zaprzędaną kapitałowi amerykańskiemu.

Najważniejszy w dzisiejszej sytuacji Francji resort objął b. premier, »grabarz III Republiki«, Reynaud, »Genialne« plany Reynaud są proste: znieście 40-godzinny tygodniowy.

»Wolno Trumanowi wolno i mnie« — mówi Henry Wallace

NOWY JORK (obsł. w.). Kandydat na prezydenta Stanów Zjednoczonych z ramienia trzeciej partii Henry Wallace wezwał wszystkie rozgłoszenia radiowe i stacje telewizyjne w USA, aby zezwoliły mu na tie drodze odpowiedzieć prezydentowi Trumanowi na te wezwania, które on przedstawiał na nadzwyczajnym Zgromadzeniu Kongresu.

Wallace stwierdza, że prezydent Truman otwarcie używa amerykańskich stacji radiowych do prowadzenia kampanii przedwyborczej i, że je mu, jako kandydata na prezydenta, przysługują te same prawa — możność korzystania z tych środków propagandowych.

Szczegóły katastrofy przy ul. Legnickiej w oświetleniu specjalnej komisji społecznej

Ranni wracają do zdrowia

W związku z sobotnią katastrofą we Wrocławiu przy ul. Legnickiej, której ofiarą padły 4 osoby zabite, nie licząc rannych, wojewoda mgr Piaskowski powołał do życia specjalną komisję, reprezentującą czynnik społeczny, która miała zbadać szczegóły wspomnianej katastrofy. Komisja ta, pod przewodnictwem referendarza Woj. Wydz. Inspekcji, sędziego Zęgiestowskiego, nie wkraczając w uprawniające władz śledczych i sądowych — przeprowadziła badania na miejscu katastrofy. W wyniku dochodzeń Komisja ustaliła, że poza winą kierującego autem ciężarowym, dalszą winę ponoszą te osoby, które wleźły, że szofer nie posiada wymaganych kwalifikacji, dopuścił go do jazdy autem przeładowanym, wiozącym około 60 osób.

Katastrofa nastąpiła o godz. 8 rano w miejscu równym, bez zakrętów, bez ul. bocznych, bez krzyżowania dróg. Szofer, chcąc wyprzedzić w tramwajowy, za którym jechał, nie zauważył, że drugi tramwajowy (ślubowy) zdążył w kierunku przeciwnym i najechał na ten wóz. Mimo, że motorowy starał się wóz zahamować, uderzenie było tak silne, że auto ciężarowe zosta-

nia pracy, daleko posunięta reorganizacja upaństwowionych przedsiębiorstw w duchu ograniczenia zdobytych długoterminalnymi wpływami czynnika pracy oraz uzyskanie od parlamentu pełnomocnictw gospodarczych Słowem — polityka dalszego »zaciśnięcia pasa.« Na całkowitą uległość wobec żądań Stanów Zjednoczonych, dążących się podporządkowania francuskiej polityki zagranicznej planom statutowemu Departamentu Stanu, zwłaszcza zaś w sprawie Niemiec, wskazuje oświadczenie nowego premiera, iż podstawą francuskiej polityki zagranicznej jest realizowanie zobowiązań wynikających z planu Marshalla. Wysoki protektorat nad utworzonym rządem objął przywódca socjalistów prawicowych, Leon Blum, twórca teorii »trzeciej siły«. W ten

Z obrad Dolnośląskiej WRN

»Czyn Złotowy« młodzieży dał wspaniały efekt

Na ostatnim plenarnym posiedzeniu Dolnośląskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej, które odbyło się 28 lipca br., wiceprzewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Zw. Młodzieży Polskiej złożył sprawozdanie o wynikach »Czynu Złotowego«.

Młodzież robotnicza, pracująca w zakładach przemysłowych i kopalniach Dolnego Śląska, wzięła gremialnie udział w młodzieżowym współzawodnictwie pracy. Liczba uczestników współzawodnictwa wzrosła w czasie jednego miesiąca przed kongresowym z 10.000 na 36.630 osób. Dla uczczenia Kongresu Młodzieżowego przepracowano dodatkowo 38.706 godzin roboczych o łącznej wartości 4.876.950 zł. Ponadto w ramach »Czynu Złotowego« zespół młodzieży pracującej w kopalni »Biały Kamień« na ścisnie »Hartie« w Wabrzychu wydobyl dodatkowo 432 tony węgla.

Młodzież robotnicza oczyściła z gruzów 17 placów fabrycznych, a na terenie 11 zakładów pracy usunęła resztki niemieckich.

Liczba uczestników współzawodnictwa pracy na dolnośląskiej wsi wzrosła do 12.900 osób. W ramach radliczbowej pracy skoszoną 34 ha łącznie, zebrano 14 ha rzepaku oraz wypielono 14 ha buraków. Ponadto młodzież wzięła remontowa 14 szosy o łącznej długości 13.000 m i 3 mosty.

W walce ze szkodnikiem drzewnym — kornikiem drukarzem biało udział 180 członków organizacji młodzieży, a w akcji zwalczania szkodliwej węgla udział młodzieży 5-ciu powiatów nadgranicznych w liczbie 920 osób. Ponadto młodzież wyremontowała jeden

spisób dał on jeszcze jeden dowód zdrady prawicy socjalistycznej wobec robotników i jej szluznych żądań dopuszczenia przedstawiciel partii robotniczych do rządów. Jest to dalszy dowód, że rząd ten zamierza krocząc konsekwentnie po wytycznych polityki amerykańskiej. Ten to bowiem Blum złożył swój podpis pod słynną umowę Blum-Byrnes, umowę, która całkowicie podporządkowała francuski przemysł filmowy wielkim firmom amerykańskim i otworzyła drogę do Francji dla kapitału Wall Street. Ten sam Blum, który w swych pamiętnikach w taktywny sposób opisywał trzy lata temu »opiekę«, jaką jego samego i jego ukochaną małżonkę »otaczali« Niemcy w obzle koncentracji młodzi patronuje polityce zdążającej do wskrzeszenia sił agresji niemieckiej.

L. Nori

Czy ONZ przeniesie się do Europy?

»GŁOS LUDU« w utwachu na temat ONZ stwierdza, że Nowy Jork, jako sie dzba ONZ — nie zda egzaminu. Dziennik przypomina, że amerykańskie przepisy prawny, iż delegaci kolonów — czują się tam jak szczerze wizerunki. Przypomina także zakończenia wojny przemie dani demokracji i in. utrudnia nie szczególnie wobec przedstawicieli krajów demokratycznych.

»A przed kilku dniami — pisze dziennik — nastąpił już szczyt wszystkie. Mister Robert Alexander, zastępca szefa sekcji paszportowej Departamentu Stanu wystąpił z projektem... ograniczenia prawa wjazdu do USA dla delegatów krajów Europy wschodniej.

Grupi amerykańskich policjant zagładował się trochę. Policjant zapomniał, że z Europy wschodniej nie jedzą się do jego kraju dla przyjemności. Policjant zapomniał, że ONZ jest tylko lokatorem jego kraju, a lokatorzy mają prawo przyjmować gości. Policjant zapomniał, że ONZ nie jest prywatną własnością amerykańskiej polii. Nawet nie jest własnością pana Marshalla.

Kończąc swoje wywody, dziennik stwierdza, że coraz częściej słyszy się głosy za przeniesieniem siedziby ONZ do Europy.

»Istnieją kulturalne kraje europejskie, które bardzo chętnie nowitają u siebie ONZ i zapewnij jej normalne, kulturalne warunki obrad.«

»Bóg i Ojczyzna« przewodnim hasłem Westfalaków na obczyźnie

(Wywiad z delegacją Związku Polaków w Niemczech)

W tych dniach bawiła we Wrocławiu delegacja Polaków z Westfalii z prezesem Jakubem Przybylakim na czele. Wzięła ona udział w otwarciu Wystawy Z. O. i w imprezach, związanych z uroczystościami w tym okresie; poza tym wzięła udział w Bolesławie i Nową Rudę — gdzie przyjmowała transport repatriantów z Westfalii.

Delegaci stwierdzili na miejscu, że warunki osiedlenia przybyłych do kraju rodaków są bez zarzutu.

25 b. m. wycieczka Westfalaków wzięła udział na Stadionie Olimpijskim, a wieczorem gościła w Domu Kultury Dziecka RTPD na przyjęciu młodzieży czeskiej.

W poniedziałek rano nastąpił objazd do Warszawy, celem omówienia z władzami sprawy przyspieszenia repatriacji Polaków z Westfalii. Polacy ci przebywają na obczyźnie bezmała 50 lat. Mieszają w Essen, pracując tam jako górnicy i hutnicy.

Naturalnie wszyscy chcą wrócić do kraju — mówią o swych ziomek delegaci. — 14 transportów już przyjechało. Jednak w takim tempie, jak obecnie, nasz powrót potrwaby całe lata.

— W Westfalii — dodają — podczas ostatniej wojny mieliśmy bardzo ciężkie warunki. Byliśmy przesiedlanymi za każdy objazd polskości. Mimo to przetrwaliśmy — mówią z uśmiechem.

Głównym naszym dążeniem było u krzymienie polskości i wychowanie młodzieży w duchu narodowym. W tym celu organizowaliśmy tajne kursy języka polskiego dla osób w wieku szkolnym i pozaszkolnym. Najstarszy słuchacz na tych kursach miał 64 lata.

— Plegujemy w Westfalii tradycje jej, zwyciężając, stroje narodowe, pieśni, jance — mówią na zakończenie. Zachowaliśmy wśród siebie osiemdziesiąt siedem sztandarów polskich.

— Kościółki polskich w Westfalii nie ma. Jest za to dwóch księży polski, którzy po nabożeństwach dla Niemców, pokrzepiają słowem Bożym rodaków.

Nasze przewodnie hasło na obczyźnie nie for: »Bóg i Ojczyzna« — zaznacza, weruszeni przedstawiciele Polonii. A. S.

MODNE — bluzki, spódnice i kołnierzyki
Kostium na drutach
»Moda i Życie Praktyczne«
Nr 21

Czy widziałeś już
Pawilon z ceramiką i wyrobami szklanymi na Wystawie
Ziem Odzyskanych?
Centrala Zbytu Porcelany, Fajansu i Wyrobów Szklanych przygotowała dla zwiedzających moc pięknych i tanich upominków — pamiątek Wrocławia i Dolnego Śląska.
K 4186

Od czego zależy szczęście
W 41a
»Moda i Życie Praktyczne«
SŁOWO POLSKIE Nr 207 Str.

PRZYJACIEL, tygodnik dla starszych dzieci i młodzieży.
Co tydzień ciekawe opowiadania, bogato ilustrowane, artykuły z dziedziny techniki, wynalazków, historii, przyrody, cytacje i rozpowszechnienie.
»PRZYJACIELA«
Cena egzemplarza 15 zł. Prenumerata miesięczna 40 zł.
Konto PKO 1-1605 W 40
OGŁOSZENIA i reklamy RADIOWE na terenach Wystawy ZO
złogzenia i informacje — Polski Związek Zachodni Biuro Ogłoszeń i Reklam Radiowych, Wrocław, Piotra Skargi 21, tel. 36-48 w g. 8-16

Ośmiogodzinna mowa - bez samokrytyki

Marszałek Tito w świetle historycznych faktów

„Głos Ludu” z dn. 27.7. zamieścił artykuł R. Werfa omawiający Zjazd Komunistycznej Partii Jugosławii. Ze względu na to, że sprawa Jugosławii nabrała specjalnego znaczenia, przekazyujemy naszym Czytelnikom wyjątki z tego artykułu.

NA SALLI, w której odbywał się zjazd Komunistycznej Partii Jugosławii umieszczono biusty Engelsa, Lenina i Stalina.

Słowem — zdawało by się, że wszystko jest w porządku, najzupełniej w porządku, że partia jugosłowiańska prowadzi jedną drogą z nami, z rewolucyjnym ruchem robotniczym całego świata i że nawet uważa za potrzebne podkreślać to w sposób, powiedzielibyśmy, nieco za bardzo demonstracyjny.

▲ Jednak, niestety, ta rzekoma gorliwość ostanila zgola inną rzeczywistość.

Osiem godzin — bez samokrytyki

Marszałek Tito wygłosił przemówienie polityczne, trwające osiem godzin.

Mówił o założeniu Komunistycznej Partii Jugosławii. Marszałek Tito mówił o wszystkim, co mogło w szeregowym uczestniku zjazdu, w szeregowym komunistycznym jugosłowiańskim poruszyc strunę słusznej dumy z partii, z jej dzieł, z jej walki, z jej sukcesów. Marszałek Tito mówił nawet o błędach popełnionych przez partię — w przeszłości, zanim u steru partii stanęli jej obecni kierownicy.

Marszałek Tito nie mówił tylko o jednym; nie mówił o błędach dzisiejszych, o błędach dzisiejszego kierownictwa Komunistycznej Partii Jugosławii.

A raczej, by być zupełnie ścisłym, marszałek Tito mówił o tych błędach. Mówił, by zaprzeczyć całkowicie ich istnienie, by zbły dotyczące ich zarzuty jednym machnięciem ręki. Mówił, by całkowicie przekreślić zarzuty stawianych kierownictwu Komunistycznej Partii Jugosławii przez międzynarodowy ruch rewolucyjny, przez wszystkie partie marksistowskie — leninowskie.

Zatrzymamy się przy niektórych zasadniczych zagadnieniach.

Rola partii w nowej Jugosławii

Wiele mówiono na zjeździe o działalności KPJ w masach robotniczych w okresie przedwojennym, o jej roli w okresie wojny — wywołaniej. Mówiono — nie na temat.

Zarzut Biura Informacyjnego jest jasny i sprzecywny. Mówi on, że towarzysze jugosłowiańscy dopuścili do pomniejszenia roli partii w okresie powojennym, w okresie budownictwa demokracji ludowej w Jugosławii. Pomniejszenie to wyraża się w następujących faktach:

Po pierwsze towarzysze jugosłowiańscy zakonserwowali partię przedmasami robotniczymi i chłopskimi, nikt z bezpartyjnych nie wie, kto należy do KPJ, ani co robią organizacje KPJ;

Po drugie towarzysze jugosłowiańscy wprowadzili w partii rezim biurokratyczny, dławiąc wszelkie głosy choćby najślusniejszej krytyki;

Po trzecie towarzysze jugosłowiańscy zamazali różnicę pomiędzy partią — awangardą klasy robotniczej i mas ludowych, a organizacją masową Frontu Narodowego, liczącą w swych szeregach około połowy dorosłej ludności kraju;

uznali oni, że program tej organizacji i program partii komunistycznej — to jedno i to samo.

Co na te zarzuty odpowiedział marszałek Tito i jego współpracownicy? Nie odpowiedzieli nic.

Nie odparli kierownicy KPJ zarzutów Biura Informacyjnego, dotychczas ich stanowiska w sprawie roli partii w Jugosławii. Przeciwnie, całym swym zachowaniem się potwierdzili słusność tych zarzutów.

Czy w Jugosławii trwa walka klas?

Zagadnienie drugie, to zagadnienie roli klasy robotniczej w Jugosławii, zagadnienie walki klas w Jugosławii, zagadnienie stosunku do bogaczy wiejskich. Z tutaj Biuro Informacyjne postawiło zarzuty jasne, sprzecywnie i wyraźne. Stwierdziło ono, że kierownicy KPJ odchodzą od klasowego stanowiska marksizmu — leninizmu przez to, że nie uznająmają sobie i partii, oraz masom

ludowym, prowadzącej rolę klasy robotniczej, prowadzącej mas ludowe, obrzynają niebezpieczeństwo do walki z kapitalizmem, do walki o socjalizm.

Kierownicy KPJ uchylają się od odpowiedzi na te zarzuty. Marszałek Tito mówił o roli klasy robotniczej w przeszłości; jego współpracownicy dzielili się wspomnieniami z dawnych walk robotniczych. Ale ani słowo nie padło na temat zarzutów, dotyczących teraźniejszości, dotyczących określonego, ujętego w znaie i cytowanego przez Biuro Informacyjne wypowiedzi marszałka Tito, stanowiska w sprawach dzisiejszych.

Szydło samo wyzło z worka

Szczególnie obrzadli się kierownicy KPJ o zarzut nacjonalizmu, skierowany pod ich adresem przez Biuro Informacyjne. Trezba powiedzieć, że swym zachowaniem na zjeździe potwierdzili oni całkowicie słusność tego zarzutu.

Walka wyzwolenca narodu jugosłowiańskiego była, jest i pozostaje wielką bohaterką epoki, napędzającą słuszną dumą narodu jugosłowiańską i komunistów jugosłowiańskich, którzy stali w pierwszych szeregach tej walki — epoki, napędzającą słuszną dumą światową ruch komunistyczny, który uważał ją i uważa za swoją.

Chodził o coś zupełnie innego. Chodził o proste stwierdzenie, że całe bohaterstwo, całe wspaniałe poświęcenie, całe magstwo narodów Jugosławii nie byłyby doprowadziło do zwycięstwa, gdyby nie bohaterka walka Związku Radzieckiego, gdyby nie potęga ZSRR, która zlamiała niemiecką machinę wojenną.

Naród Polski również toczył bohaterką walkę zbrojną z niemieckim najeźdźcą, ponosił w tej walce obrzydliwe straty i przyczynił się do ostatecznego zwycięstwa nad hitleryzmem. Ale nikt nie będzie twierdził, że walka partyzancka ludu polskiego — walca, która organizowała się i prowadziła — mogła być sama przez się doprowadzić do zwycięstwa.

Naród Polski również toczył bohaterką walkę zbrojną z niemieckim najeźdźcą, ponosił w tej walce obrzydliwe straty i przyczynił się do ostatecznego zwycięstwa nad hitleryzmem. Ale nikt nie będzie twierdził, że walka partyzancka ludu polskiego — walca, która organizowała się i prowadziła — mogła być sama przez się doprowadzić do zwycięstwa.

zwolenia naszego kraju. Mówiliśmy w okresie okupacji, że tylko pomoc Armii Radzieckiej, że tylko sojusz z Związkiem Radzieckim może przynieść wyzwolenie naszej ojczyzny. Stwierdzamy dzisiaj, że rzeczywistość to pełni potwierdziła to nasze zdanie.

A co mowią kierownicy KPJ? Zacytujemy dosłownie,

co o tym mówili na zjeździe marszałek Tito?

„W jesieni 1944 r. bohaterka Armii Czerwona doszła do naszych granic. Bohaterska Armia Czerwona pomogła nam uwolnić Belgrad, Serbię wschodnią i Wojuwudinę. To stanowiło dla nas wielką pomoc. Wielką pomocą dla nas było również uzbrojenie, którego dostarczył nam rad radziecki dla naszej armii, leczący przy zakończeniu wojny 52 dywizyjami.”

To wszystko. Popytaliśmy: wszystko. Pomoc radziecka dla Jugosławii zaczynała się dla Tito od chwili, gdy Armia Czerwona doszła do granic Jugosławii. I wtedy ogranicza się do teroń, w których bezpośrednio walczył i krwawił żołnierz radziecki. Belgrad, Serbia wschodnia, Wojwodina...

A reszta? A w ogóle sama możliwość toczenia walki? A w ogóle jakowikolwiek szansa zwycięstwa — czy one nie są wszystkie — wzmiankiem ułanie bohaterkiej walki armii radzieckiej, narodu Związku Radzieckiego?

Porównajmy trochę dywizji niemieckich, które walczyły przeciwko dywizjom, walczącym przeciwko armii radzieckiej. Czy nie jest oczywiste, że tylko dzięki temu, że armia radziecka ułaziła obrzydliwie sily niemieckie, partyzantka jugosłowiańska i walka partyzantka w Europie mogły w ogóle się rozwinąć?

Ze, gdyby te setki dywizji niemieckich, niszczonej przez Armię Czerwoną, zwalżyły się na Jugosławie, wówczas żadna bohaterstwo nie mogłoby przynieść zwycięstwa narodom Jugosławii.

Ze, gdyby te setki dywizji niemieckich, niszczonej przez Armię Czerwoną, zwalżyły się na Jugosławie, wówczas żadna bohaterstwo nie mogłoby przynieść zwycięstwa narodom Jugosławii.

Główna siła zwycięstwa nad Niemcami

Nikt nie chce pomniejszać bohaterstwa armii narodowo-wyzwolenczej Jugosławii, ani jej wkładu we wspólne zwycięstwo. Ale ostatecznie o tym zwycięstwie zadecydował, główną siłą tego zwycięstwa był Związek Radziecki.

Żołnierze Armii Czerwonej niosli pomoc walczącemu narodom Jugosławii, podobnie jak walczącemu narodowi polskiemu, nie wtedy dopiero, kiedy zbliżyli się do granic ich ojczyzny. Niosł ją również wtedy, kiedy druzgotali pułki niemieckie w Stalingradzie, kiedy bit Niemców pod Orlem, Białostokiem, w lasach Białostai i na polach Ukrainy. Rolę żołnierza radzieckiego trzeba ocenić nie z „geograficznego” punktu widzenia (dokąd doszedł, a dokąd nie doszedł), lecz ze stanowiska politycznego (jaki był jego udział w rozgromieniu wspólnego wroga).

Trzeba być nacjonalistą, trzeba myśleć jakimś niestychanie klasowym, prowincjonalnym kategoriąmi, żeby nie rozumieć tak prostej sprawy.

Ten nacjonalizm występuje jeszcze dobitnie przy perspektywach przyszłości.

Tito mówił obszernie o rzekomych budownictwie socjalizmu w Jugosławii. I przy tej sposobności — chętniej się swymi świadczeniami na rzecz innych krajów demokracji ludowej — pominał mi cieniem sprawę pomocy Związkowi Radzieckiego i krajów demokracji ludowej.

Titowski „socjalizm w samej tylko Jugosławii” — to klasyczny przejaw ograniczonego, tepego nacjonalizmu, nie rozumiejącego istotnej sytuacji międzynarodowej i stojącego się przez to narzędzieniem obcych imperializmów.

Ankieta „Słowa Polskiego”

Wrocław może stać się »fenomenem« — największym »małym miasteczkiem« w Europie

Od Czytelnika! podpuszczającego się pseudonimem „Jim”, otrzymaliśmy odpowiedź na ankietę, którą zamieszczamy w wyjątkach. Prosimy Czytelników o wypowiedzenie się, czy zawarte w liście uwagi są słuszne.

Pan Jim, na nasze pytanie: „Jak czuje się na Ziemiach Odzyskanych, do brzeż się na Ziemie Odzyskanych, do brzeż się na Ziemie Odzyskanych?”, — odpowiada, że czuje się źle.

Uzasadnia to w sposób następujący: Wrocław jest dzisiaj pod względem ludnościowym wielkim Kaczydolem, Kozia Wólka, ale nie miastem o wielkomiastkim stylu. Wrocław jest wielkim miasteczkiem prowincjonalnym, w którego wielkości mieszkańcy czują się źle, niewspół. Bo ci mieszkańcy przeważnie nie widzieli wielkiego miasta i warunki bytowania oniśniela ją ich...”

Po przedstawieniu kilku argumentów uzasadniających to twierdzenie, autor listu pisze:

„Malomiasteczkowe nawyki na ulicach, tłumy przekupników handlujących bez żenady na głównych arteriach, tamujących ruch na chodnikach. Roverzyści, jadący po ścieżkach parków i chodnikach. A już korona prowincjonalizmu jest wystawiana bielizna lokatorów, susząca się w oknach i na balkonach na głównych ulicach miasta od rana do wieczora. Każdy przechodzień może dokładnie wiedzieć, jakie i ile desous ma lokatora każdego mieszkania. Po malomiasteczkowemu wyrzucza się odpadki i śmieci na podwórka i na ulice. Zupelnie jak w Bohorodczanach, Nowojelicznej, czy w innym Grajdolku.”

Autor obawia się, że jeśli nie przestawia się ludność, albo tej, która tu mieszka, nie urobi się i wyszkoli do wielkomiastkiego życia, to Wrocław stanie się fenomenem w Europie, będzie jej „największym małym miasteczkiem”.

„Ludność tworzy miasto — kończy p. „Jim”. — Nie piękno jego zażytków przeszłości, nie nowoczesna urbanistyka, lecz klimat miasta stanowi o jego charakterze. Klimat ten wytworzyć może jedynie i wyłącznie ludność. W chwili obecnej klimat wrocławski jest nienaturalny.”

Migawki z WZO

Goście z Czechosłowacji

Wystawa Ziem Odzyskanych rozbrzmiewała wczoraj jakymś czeskim. Zwiędzia ją kilkusetosobowa wieciezka katolików i kolejarzy z Czechosłowacji. Specjalni przewodnicy oprowadzali czeskich gości po wszystkich pawilonach.

Pierwszą grupę Czechów spotykamy w kulistach Hall Ludowej. Są najbardziej zainteresowani salą walki podziemnej u okupantem.

— U nas też były takie afiszce — mówi jeden z gości, patrząc na czerwone niemieckie obwiezienia u wyrochach śmierci.

Oto mapa, obrazująca zjednoczenie sił słowiańskich w przededniu bitwy pod Grunwaldem. Czerwona nitka wiezie do Pragi. Czesi odnajdują niemal na każdym kroku swoją ojczyznę.

— Pięknie urządziłicie to wszystko — mówi mi swobodny urzędnik kolejowy z Bema w Rawoniu Rolietwa-1 Wyżymyśla, ocierając pot z czoła. — Ani pomyśleć, że tu wszędzie były wyzpy. Tylko szkoda, że przyjechalismy na tak krótko. Ledwo już nogami wyczerpny...”

Nasi goście pobratymcy mają poważne zamierzenie: jest gorąco, chłopcy roznoszą „Pingwiny”, lecz goście nie mogą ich kupić, gdyż nie mają polskich pieniędzy. Od czegoś jednak wprawdka gościnność i uprzejmość! Wyprowadzili goście polscy fundują Czechom lodu i za chwilę każdy dzierzy już w dłoni chłodzący, czekoladowy przysmak.

Na szczęście w niektórych stoiskach na terenie „B” przyjmowano czeskie korony i Czesi nie mogli się nachwilić naszych parówek i wina.

Pierwsza wielka grupa czeska powraca jutro do kraju. Zawiozą swoim najbliższym i znajomym swoim o wspaniałościach Wystawy Ziem Odzyskanych i na pewno — zapewniają mnie gorąco,

— na pewno przyjadą tu jeszcze. A jeśli nie przyjadą sami, to wysła rodzinę i wszystkich znajomych. L. G.

Ewa Bandrowska-Turska rozpoczyna cykl koncertów

W piątek, 30 b. m. o godz. 18.45, w Hall Ludowej na Wystawie Ziem Odzyskanych, odbędzie się wielka inna ugracyniany koncert symfoniczny na budowę Domu Muzyka w Warszawie. Udział biorą: orkiestra Filharmonii Wrocławskiej pod dyrekcją Kazimierza Wilkomińskiego i znakomita śpiewaczka o światowej sławie Ewa Bandrowska - Turska.

»Trapi mnie myśl, że nie mam prawa łamać mu życia...« z Nr 19 tygodnika »PRZYJACIOŁKA« Nakład 655.600 egzemplarzy Cena 10 zł. W-39

Wystawa Plastyki Ziem Odzyskanych

Wrażenia z otwarcia

D otychczasowy dorobek organizacyjny i artystyczny plastyków na Ziemiach Odzyskanych pozostaje w ścisłym związku z osłodziłaniem naszego życia i jego dynamizmem na tych terenach i jako taki mieści się w ogólnych ramach Wystawy Z.O. Plastycy polscy, wraz z innymi twórcami kultury i sztuki, tworzący pierwszy osiedlenie na tych ziemiach i wspólnie zakładali zręby nowego życia.

Sztuka jest jednym z przejawów tego życia. Poziom i wyraz jej przedstawia obecna wystawa we Wrocławiu przy ul. Ofiar Oświęcimskich. O ważności faktu otwarcia tej wystawy świadczy obecność na uroczystości przedstawicieli władz oraz świata naukowego i artystycznego.

Wystawa obejmuje prace artystów z okr. wrocławskiego, z Wybrzeża i Ziemi Lubuskiej. Świadczyć trzeba, że Wrocław do-

minuje poziomem i ilością poważnych prac. Widzimy prace artystów znanych i uznanych, których każde dzieło reprezentuje poważną ideą artystyczną i indywidualność twórczą. Jak n.p. dwa obrazy L. Doleżyckiego o wyraznych charakterze kolorystycznym, dalej E. Gopperta, duża kompozycja z jednoczącą i martwą naturą o założeniu kolorystycznym. Artyście temu, jako jednemu z organizatorów tutejszego życia artystycznego i szkolnictwa artystycznego, należy się duże specjalna uwaga, zwłaszcza, że sztuka jego ma specjalny wyraz polski. Prace E. Krczy to poważne osiągnięcia artystyczne. Podobnie i obrazy H. Kretuskiej.

Osobna uwaga należy się młodej grupie plastyków wrocławskich, niewzruszającej żywności i ciagle eksperymentującej. Każda wystawa ich prac przynosi coś nowego, jakiegoś nowego ujęcia kolorystyczne i formalne. W tej grupie wyróżniają się specjalnie artystycznym osiągnięciami M. Dawski i S. Dawski. M. Dawski daje nowe studia kolorystyczne o charakterze dekoracyjnym. S. Dawski, którego rysunki niedawno odniosły sukces w Krakowie, pokazuje prace olejne, których poziom świadczy o różnorodności i możliwościach artystycznych plastyka. H. Jarekiewicz zachowuje swą indywidualność w formie i kolorze, W. Kamiński ciagle eksperymentuje, dochodząc do własnego wyrazu artystycznego, podobnie i A. Will. Z innych znanych plastyków wrocławskich wystawiają swoje prace M. Bieliński, W. Breiter, D. Czajka (piękne akwarelowe studium). Twórczość tego artysty jest silnie związana z plękem Wrocławia, niemniej, jak twórczość S. Kopytowskiego, który wysła kolozne malowidła i subtelna w kolozne malowidła, H. Krzyżanowski dał studium figuralne, A. Modliński ciekawy w formie, „Karnawał”, W. Pogonowska maluje szerokią plamą w nasyczonych zieleniach „Ogród”, W. Reiff dał szkic z Walbrzycha, B. Wiktor — subtelny kolorystyczny „Ostrów Tumski”, M. Woj-

ciak — malowane z kulturą w szarozielonej gamie akwarele.

Ośrodek dolnośląski jest na ogół dość zrównoważony w swych osiągnięciach i dążeńiach, wiąże się z tradycjami i z ośrodkiem krakowskim, z którego osiedliło się tutaj kilka wybitnych plastyków.

Ośrodek Wybrzeża jest bardziej różnorodny i może śmiały w swych poszukiwaniach, jak można sądzić po wystawionych pracach. Widzimy i studia o charakterze impresyjnym i kolorystycznym aż do abstrakcji. Zdejszenie plastyków z różnorodnych ośrodków.

Ośrodek Wybrzeża jest niezwykle żywny. Posiada poważne osiągnięcia i artystyczne i organizacyjne, zwłaszcza w upowzechnianiu kultury plastycznej, organizując liczne wystawy i wieczory dyskusyjne dla świata-pracy. Informuje nas stale o tym „Pełzadki Artystyczny”, a zwłaszcza „Arkona”. Szkoda, że na Dolnym Śląsku nie ma czasopisma, które by tyle miejsca poświęcało plastyce, co „Arkona”.

Z plastyków z Wybrzeża wystawiają swe prace P. Balakiewicz, Z. Ekiadkiewicz, H. Karpiński, A. Kondratski, A. Kobdeł, J. Kononowicz, R. Kononowicz, W. Króljkiewicz, W. Lam, S. Lewandowski, S. Lewiński, S. Michalowski, L. Niśkwisiewicz, K. Podsański, J. Powiślicki, G. Reek, E. Różański, K. Sromkiewicz, J. Studniński, M. Tomaszewski, J. Wodyński, M. Zabłocki.

Ziemię Lubuską reprezentują: J. Korca, A. Kowalski i Z. Szumak, zaś Gliwice W. Uklejowa i W. Ukleja.

Spółród rzetelniej wystawiają autochtoni A. Mehl z Wrocławia i B. Surdel z Jeleniej Góry. Niestety, brak jeszcze na wystawie prac autochtona J. Cybisa.

Poziom artystyczny wystawy jest wysoki i chlubnie świadczy o plastyce Ziem Odzyskanych. Aż tak plastyk spłodził wstąpił rolę kulturalną, wiążąc nielodokrotnie awa twórczość z pięknym tej ziemi, które w formie artystycznej wyraża.

Na wa-ra

Tylko poczta

odpowiada

Zdarza się, że od czasu do czasu klerujemy do tzw. „czynników kompetentnych” zapytanie w tej, czy owej sprawie, względnie apelujemy do nich, by zajęli się tym, czy o wnym zagadnieniem. Ze smutkiem muszę stwierdzić, że „czynnik kompetentny”, jeżeli się wprost nie wskaże na nie palcem, nie bardzo poruszają się do tego, by udzielić wyjaśnienia. Przynajmniej są zdania, że „właśnie ta sprawa” nie podlega ich kompetencji. Wiem z doświadczenia, że np. Zarząd Miejski jest czasami w rozterce, czy dana sprawa podlega Plantacjom Miejskim, czy też Zakładowi Oczyszczania Miasta i w ogóle nie udziela wyjaśnień. Tak samo jest z Zakładem Oczyszczania Miasta, który zastanawia się czy poruszony temat nie obchodził np. wydziału odgruzowywania miasta. Z naszej znów strony trudno czasami dokładnie określić, pod czyją właściwą kompetencją dane zadanie leży.

Chlubnym wyjątkiem wśród tych „kompetentnych czynników” jest nasza Poczta. Naprawdę nie zdarzyło się dotychczas, ażeby jakaś sprawa, dotycząca Poczty, a poruszona na łamach piśmi., nie została wyjaśniona. Ot choćby ostatnio poruszony przez nas temat, dotyczący używania kartek z niemieckim nadrukiem przy zaklepaniu kopert. Poczta wyjaśniła, że stało się to przez nieuwagę pracownika i że się nie powtórzy. Wyjaśnienie takie sprawia nam o tyle przyjemność, że przekonuje nas, iż poruszane na naszych łamach sprawy, czasem może nawet drobne, ale istotne, są przez pocztę należycie oceniane.

Cieszyłbym się więc, gdyby w przyszłości inne instytucje również zechciały w jakiś sposób zamianować nam, że zainteresowały się jakimś zagadnieniem przez nas poruszonym. My ze swej strony sądzimy, że takimi wiadomościami podzielimy się z Czytelnikami.

Tuwicz

Biblioteka miejska rozrasta się

Frekwencja coraz większa

Pomimo ogłoszenia w prasie, że Biblioteka Miejska będzie z powodu przeprowadki nieczynna od 28 do 31 lipca włącznie, raz po raz przychodzi ktoś z zamiarem wymienienia książki.

Okazuje się, że Biblioteka, która rozpoczęła swą działalność naprawdę z niczego, dziś może poszczycić się już pewnym dorobkiem i dużą frekwencją czytelników. Niestety od początku znajdowała się ona w nie odpowiednim lokalu, co niewątpliwie wpływało hamująco na jej rozwój. Obecnie lokal poszerza się nie o ale i to nie rozwiązuje definitywnie zagadnienia. Biblioteka Miejska, która mieściła się w dwóch małych pokojach przy ul. Sukienniczej, otrzymała obecnie dodatkowo dwa większe pokoje przy ul.ce Rownej (dotychczas bez nazwy).

W nowopozyskanych pokojach

PIĘKNY DAR DLA ZOO

Ogród Zoologiczny wzbogacił się o piękny okaz wilka, ofiarowany przez gen. Janusza Zarzyckiego. Za dar ten zarząd Ogródu składa generałowi Zarzyckiemu za naszym pośrednictwem podziękowanie.

Od chwili otwarcia Ogródu, w ciągu 7 dni, zwidziło go 35 tys. osób, czyli przeciętnie po 5 tysięcy dziennie. Wynika z tego, że nasz Ogród cieszy się niesłabnącym powodzeniem u zwiedzających.

znajdzie pomieszczenie wypożyczalni i podręczny magazyn, zaś w dawnym pomieszczeniu uruchomiona zostanie czytelnia.

Biblioteka liczy w tej chwili 5651 tomów, skatalogowanych, z których korzysta 1661 abonentów. W najbliższym czasie będzie zakupiona znaczna ilość nowych książek. Na ogół są to książki przeważnie o tematyce beletrystycznej i dopiero obecny kierownik biblioteki p. Zbysław Arct, czyni starania, by stworzyć dział popularno - naukowy i rozszerzyć dział lektur szkolnych. Biblioteka Miejska jest jedną z najstarszych wypożyczalni książek w mieście. Opłata miesięczna dla świata pracy wynosi 40 zł., zaś dla młodzieży 20 zł. Biblioteka ma przed sobą jeszcze bardzo duże możliwości rozwoju, zwłaszcza że projektuje się utworzenie kilku jej filii w różnych dzielnicach miasta. (—)

„Widawa”

rozpoczęła rejsy po Odrze

Wyrócona do góry dnem „Jolka - 15” jest już prawie na wykończeniu. W tej chwili zalewa się właśnie szpary w dnie, a następnie — po dokiadnym wylakierowaniu — spuści się ją na wodę.

Czekając na przybycie gości, którzy mają wziąć udział w uroczystym spuszczeniu na wodę motorówki tury stycznej: Ligi Morskiej, korzystamy z wolnej chwili i wiedzamy warsztaty stoczni, ośrodka turystyki wodnej Ligi Morskiej.

Jak nas informuje kierownik Os-

ław Arct, czyni starania, by stworzyć dział popularno - naukowy i rozszerzyć dział lektur szkolnych. Biblioteka Miejska jest jedną z najstarszych wypożyczalni książek w mieście. Opłata miesięczna dla świata pracy wynosi 40 zł., zaś dla młodzieży 20 zł. Biblioteka ma przed sobą jeszcze bardzo duże możliwości rozwoju, zwłaszcza że projektuje się utworzenie kilku jej filii w różnych dzielnicach miasta. (—)

rodka, p. Bobrowski, stocznia w kępalnym sezonie przeprowadziła kapitalny remont trzech jolek „15”, — trzech motorówek, jednej motorówki PKC, jednego jachtu motorowego „Marszałek”, motorówki „Szaryty” oraz kilku drobniejszych remontów.

25 pracownikom stoczni nie przuño je. Dzięki ich wyjącej pracy, nasz tabor wodny z każdym dniem staje się bogatszy.

Ale oto podjeżdża do brzegu motorówka zgosił.

Przed uroczystością, prezydent miasta Kupczyński, jako prezydent Wrocławskiego okręgu Ligi Morskiej, przemówił do zebranych, podkreślając znaczenie sportu wodnego. „Chcę zastrzec wilkiem morskim — zakończył przemówienie — trzeba niepijw przejść za prawo żegluga rzecznej!”

Z kolei zabrał głos sekretarz okręgu p. Sawicki, który w krótkich słowach przedstawił zebranym rezulata 3-letniej pracy Ligi. Wymontowano dotychczas kompletnie 22 motorówki, 14 jachtów oraz 24 kajaki. Oczywiście przedtem trzeba było warszaj i stocznie urządzać i wyremontować.

Następnie ojcowie chrzestni p. dyr. Kałt ? i prezydent Kupczyński nadali imie nowej jednostce. Zwolniona z uwięzi motorówka „Widawa” jakby w zapowiedzi przyszłych dobrych rejsów, zwinnie zsięgnęła się na fale Odry.

Piec marlenowski

z... dykty

Stolsko Przemysłowo Chemiczne z Pałwilonie Przemysłowym, powstałe z inicjatywy prof. dr. Zmayskiego, generalnego dyrektora Centralnego Zarządu Przemysłu Chemicznego, a zorganizowane i zaplanowane przez pełnomocnika na WZO, dyr. inż. Jana Siwickiego, cieszy się wciąż ogromnym powodzeniem.

Gdy kobiety interesuje głównie zapach pięknych mydełek toaletowych, wybranych „la minute”, mężczyźni wolą podziwiać zagłada do wielkiego modułu pieca martenowskiego, w którym żarzy się „prawdziwy ogień”. Trzeba jednak dokładniejszej obserwacji, aby dojść do wniosku, że piec jest z... dykty, a ogień, to tylko wyjątkowe zarówki.

Tuż za ścianą biegnie ruchliwa ulica Wróblewskiego. Nie wiadział zapewne cieżdgiemu uczony, że jego wynalazek — skroplone powietrze — będzie im-

ralo wyraz ostupienia na twarzach zwiedzających. Ostatnio stosuje się tu nowy „cud”: żaróweczka na drucie świeci się białym światłem, po zanurzeniu jednak drutu w „termosie” blask światła staje się osłabiałym.

Okazuje się, że nawet sucha chemia potrafi być interesująca.

Z sali sądowej

Alera z siatkami Gazowni — wyjaśniona

Gdy na ulicach Wrocławia zalegała ciemność z powodu braku oświetlenia gazowego nikt nie przypuszczał, że w magazynach leża siatki gazowe, potrzebne do instalacji latar.

Z chwilą przejęcia gazowni we Wrocławiu przez władze polskie, na terenie miasta znajdowały się ukryte w różnych zakamarkach materiały użytkowe dla gazowni. Józef Karbowy, autochton, pracownik gazowni, zwozi te wszystkie materiały, umieszczając je w magazynach M. In. Karbowy gromadził siatki do lamp gazowych w magazynie przy ul. Tecewskiej 3; leżały one tam w znacznej ilości, uszone od podłogi do sufitu, wzdłuż całej frontowej ściany. Kierownik sieci Stanisław Tomasiak i dyr. techniczny Schneikart — zostali zawiadomieni o zamagazynowaniu siatek, który jednak nie zainformowano. Oparto się jedynie na oświadczeniu Karbowego, że ilość siatek wynosi 5 tysięcy sztuk.

W 1947 r. przystąpiono do sukcesywnego oświetlania Wrocławia, używając siatki, znajdujące się w magazynach przy ul. Trzebnickiej w ilości 2 tys. i przy ul. Tecewskiej.

Po pewnym czasie kier. sieci Tomasiak zawiadomił dyrektora gazowni, że zapas przy ul. Tecewskiej już kończy, wskutek czego dyr. Schneikart wznowił oddawanie do użytku dalszych latar, a dyrekcja poczyniła intensywne starania w ministerstwie o sprowadzenie siatek z zagranicy.

Ulice Wrocławia może dotyczyć toniełby w ciemnościach, gdyby nie przy padek, który ujawnił „siatkowa afera”. Oto jeden z obecnie oskarżonych, Jan Szeląszkiewicz, zaproponował dyrekcji dostawę pewnej ilości żarówek kilkusetwaturowych. Gazownia zakupiła żarówki,

Spacerem po Wrocławiu

Mamusię, dbajcie o swe dzieci!

Dbać o dzieci — to nie tylko podawać im smaczne kąski, wmaszać pożywne jedzenie i ubierać w zimie — ciepło, a w lecie — przewietrzenie. Mamusię, które myślą o swych

dzieciach z prawdziwą troską, będą dbały także o co innego. O ich wychowanie.

Tymczasem nieraz spozstrzega się obrázky, które świadczą, że wychowanie małych obywateli i obywatelki Wrocławia wiele pozostawia do życzenia. Zwłaszcza dziewczynki czasami urzupują sobie nieco za wczesnie prawa dorosłej osoby.

Np. na końcowym przystanku „szostki” za mostem Karłowickim, nowi pasażerowie floczą się, by zająć miejsca.

Fala ludzka popycha i mnie Go środka. Jest wolne miejsce — spozstrzegam zadowolona. Ale nim zdążyłam zrealizować swe zamiary — momentalnie, łusta, opalona rączka, może 10-letniej dziewczynki, siedzącej pod oknem — kładzie się na wolnym miejscu, a cieniaki, ale pewny siebie głosił oznajmia stanowczo: „zajęte!”

— Moja panienko — powiedział do dziecka — w tramwaju zajadę miejsce, to są te, na których się siedzi. A panienka zamiast wolać „zajęte”, powinna ustąpić swojego — dodałam, widząc, że wiele osób stoi obok.

Tymczasem weszła zapewne mama tustej dziewczynki i znalazła dla siebie miejsce gdzie indziej. Ale awi jednym słowem nie zwróciła uwagi dziecku. Mała tymczasem nadąsała się wyraźnie, odęła łustą buzię i siedziała niezadowolona bardzo z mojego sąsiedztwa. Najpewniej ma mamusia zerkła w stronę zapobiegłwej córy, która z wyraźnym zadatkiem bufonady i tupetu, tak dalej chowana — nie wyróżnia na przyjemną osobkę.

To jest tylko jeden z obrazków tego typu, które można, niestety, zauważyć u nas. A więc mamusię — dbajcie o swe dzieci!

J. K.

Notatnik wrocławski

Wrocławska Dyrekcja Odbudowy — przypomina, że termin składania wniosków inwestycyjnych do Cz. 21 Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1949 dla inwestycji na terenie Wrocławia, upływa z dniem 31 lipca b. r. Wnioski powinny być składane przez zainteresowane urzędy i instytucje w 6 egz., i uzasadnione przed tym z W. D. O. (Ofis Oświeceniowski nr. 38-40).

Żuk 30 lipca b. r. wracają dzieci z kolonii RTPD w Karlowie. Przyjadą na Dworzec Główny o godz. 16:20. Rodzice proszeni, są o przybycie na Dworzec.

Kioski pocztowo - telekomunikacyjne zostały otwarte na placu Grunwaldzkim i przy ul. Świdnickiej (obok Opery).

Zespoły świetlicowe liceum i gimnazjum z Oleśka wystąpiły onegdaj w pawilonie Wsi Polskiej Ludowej, wykonywając bogaty program w barwnych strojach ludowych.

Nowa kasa biletowa do Ogródu Zoologicznego otworzono od strony terenów wystawowych, obok Pawilonów Wsi i Weterynaryj. Wkrótce będą od wartości dodatkowej kasy przy wejściu głównym.

Utworzenie dwóch kursów młynarskich jeszcze w tym roku planuje Izba Przemysłowo - Handlowa we Wrocławiu.

Bilety ulgowe dla świata pracy na piątkowy koncert Ewy Bandrowskiej — Turkiej w Halli Ludowej — wyda je OKZZ.

Ze względu na to, że koncert ten będzie transmitowany przez radio na całą Polskę, publiczność jest proszona o nie więcej wcześniejsze przybycie.

Przeszło 9 tys. listów wysłano już z terenu Wystawy. Zbieracze znaczków w kolejkach oczekują na ostern płożenie listów specjalnymi stemplami.

Miejska Komisja Lokalowa w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca b. r. rozpatrzyła 648 spraw spornych, przez prowadząc ponadto 15 wizji lokalnych. Złatwianie spraw zależy w dużej mierze od wydziału mieszkaniowego Z. M., który nie zawsze na czas nadawła odnośne sprawozdania.

SPB kończy remont gmachu Osso-liniana przy ul. Szewskiej, w którym, jak już zapowiadaliśmy, w najbliższą sobotę otwarte zostaną dwie wystawy.

52 pracownikóv resortu technicznego Z. M. otrzymało premie, zaś nie zależnie od premii 29 pracownikom przyznano dyplomy uznania.

u kupców jest brak cennika, względnie. Na tym tie spisano 485 protokołów.

Drugie miejsce zajmują protokoły za pobieranie nadmiernych cen. O wielkości przekroczeń świadczy fakt, że w 72 wypadkach sprawy przekazano Komisji Specjalnej do dalszego zbadania, w pozostałych zaś Komisja rozpatruje je we własnym zakresie. (—)

Malgorzata Baryńska ur. Burkowska

żona dyrektora Gimnazjum i Liceum Spółdzielczego.

Zmarła w wieku lat 81 dnia 26 lipca 1948 roku

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy cmentarnej przy ul. Bujwidła nastąpił dnia 29 lipca o godzinie 15-tej, o czym zawiadomiam w smutku pogrzebnym K 4011

RODZINA

NASZA WYSTAWA

WIELKA WYCIECZKA CZESZOSŁOWACKA

W dniu 28 lipca przybyła do Wrocławia wycieczka, zorganizowana przez Biuro Podróży „Orbis” w Pradze w porozumieniu z Akcją Katolicką. Wycieczka ta przybyła do Wrocławia odprawiając poczem zastanderym. Okręstwa przed wejściem na Wystawę wiodła hymn polski i czeskosłowacki.

Wycieczka zwiedziła następnie teren wystawowy. Uczestnicy wyrażali się z podziwem o Wystawie. Goście czeskosłowaccy odjeżdżali wieczorem w dalszą drogę do Czeskosłowacji.

Wycieczce towarzyszyło 300 księżyczek, którzy podkreślali wielką gościnność z jaką spotkali się we Wrocławiu. Zamieszkali oni w Domu Hotelem w pobliżu WZO. W rozmowach stwierdzili, iż wielkie wrażenie wywarła na nich sala zbliżenia Polaków - Czeskosłowackiego w Pawilonie Czerwych Kopuł.

WIELKI NAPŁYW WYCIECZKI

W dniu 28 b. m. od wczesnego ranka napływali licznie wycieczki. Otworzyła je 60 osobna grupa młodzieży szkolnej z Obornik Si. Przybyli też uczestnicy walejskiego kursu nauki czeskosłowackiego z Opola w liczbie 144 osób. Licznie stawili się harcerze, które przybyły z Lublina (50) z obrotu w Kulinie (147), z obrotu w Jeziorach marzańskich (50) z obrotu w Kopyczach, woj. poznańskiego (40), z Siemca (140) i Suwalki (230).

Działają przybywający wycieczki z Dolnego Śląska. W dniu wczorajszym zwiedzały Wystawę mieszkanki Cieplic i Polanicy Zdroju.

Wielka grupa wczasowiczów, przybyła też z Łądku Zdroju.

Z Krakowa przybyła młodzież szkół powiatowych. Poza tym indywidualnie w dniu 27 przybyło 1.074 osoby.

BAJECZNE KOLOROWY POPIS

Na terenie, koło Pawilonu Wał Polski Ludowej odbył się popis regionalny zespołu Szkoły Rolniczej w Olszynie, woj. krakowskiego. Zespół wyatpiał w barwnych strojach krakowskich.

DRUGA WYCIECZKA CZESZOSŁOWACKA

W drodze z Warszawy do Pragi - zwiedziła Wystawę - delegacja Czeskosłowackiego Przemysłu Metalowego. Goście byli podejmowani przez Państwową Fabrykę Wagonów we Wrocławiu. Wszyscy byli zachwyceni nie tylko Wystawą ale również wspólną organizacją.

„ZAGUBIENI”

Przebiegło około 40 - 50 osób dzieł „zagubionych” na Wystawie, odnajdując się dzięki komunikatom nadawanym przez punkt inform. Polskiego Radia.

PAWILON ZWIERZAT FUTERKOWYCH

Dwa studentów z WSGW z Poznania opiekują się nutkami i lisami srebrnymi w dwóch efektownych stołkach, zbudowanych wg projektu inż. arch. Apolinarego Czepiewskiego. Nutki mają wybieg ławowy i wodny. Zbudowały je sobie „domkiem”. Zwiedzające panie żywo interesują się srebrnymi lisami, umieszczonymi w dużych klatkach.

PITALNIA MLEKA

Na terenie Pokazu Hodowlanego Mini sterstwa Rolniczego urządzona jest pitalnia mleka „prosto od krowy”. Cena dużej szklanki mleka wynosi 10 zł.

HARCEZIE POLSCY Z FRANCJI

W przejeździe do Krakowa zwiedziła Wystawę 41-osobowa wycieczka harcerzy i harcerzy polskich z Francji. Jest tu w tym głownie - odwiedziła druha Władysława Wieniek. Jesteśmy bardzo zadowoleni, że przyjechaliśmy. Zwiedziliśmy już kilka miejscowości na Ziemiach Odzyskanych a jutro jedziemy do Krakowa. Opowiemy naszym rodakom we Francji, jak piękna jest Wystawa wrocławska.

KOLEJKA WOKOŁO TERENÓW „B”

Wokół terenów „B” krąży kolejka, ciągnąca się dużym powodem. Cena biletu wynosi 10 złotych.

WIŚNIE I PORZECZKI
w każdej ilości, w najniższych cenach zakupuje
K 3679
Wrocław, Kiebaszowa 29-30
tel. 28-30

OGŁOSZENIA DROBNE HANDLOWE

SPRZEDAM stół do małej sali i piękne ławy - Rynek 60 sklep z porcelaną, wejście od Odrzańskiej. K 4219

ARYTMOMETR (maszynę do liczenia) maszyny do pisania szeroki walcem Kupa „Solidarność” Wrocław, Rynek Ratusz 11/12 Wydział Sprzedaży. K 4277

SPRZEDAM parę koni, ciężarową wędzoną na balonach do wożenia drewna. Jeźniowski Stowo Polskie. K 4284

MOTOCYKL marki „Zemgand” 200 w dobrym stanie sprzedam okazyjnie. Właściciel Auto-Sport, Sadowa 18. K 4201

KUPIĘ gabinet męski. Zgłoszenia „Słowo Polskie” pod „Gabinet”. K 4270

NATYCHMIAST oddam wytwórnię cukierków dobrze prosperującą wraz z mieszkaniami. Powód wyjazd Świdnica Teatralna 24. K 4272

SPRZEDAM wytwórnię wód gazowych i rozwińnię piwa w program ruchu. Wrocław, Świętokrzyska 38. K 4274

MOTOCYKL marka „Adler” na chodzie z prawym walsłem do sprzedania Wrocław, Świdnicka 50. K 4279

SAMOCHOŁ Kablolet BMW, nawet silnik uszkodzony bez opon, kupię prawnie. Szczegółowe oferty „Słowo” K 4289

POSZUKUJĘ w firmie technicznej pomieszczenia handlowego. Zgłoszenia „Słowo” pod „Biuro elektrotechniczne”. K 4291

ODSTĄPIĘ udział w rozwińnię piwa i wytw. wód gazowych na przedmietsku. Zgłoszenia: Wrocław, Traugotta 123/9. Sprzed podpułdem. K 4292

WEDLINIARNE, maszyny, chłodnie, z powodu choroby odstąpię „Słowo Polskie” pod „Punkt pierwszorzędny”. K 4294

SKRZYŻNIŁO do sprzedania roln. 63.42.25 cm. - Waćwał Turck, Wrocław Koltarska 32. K 4201

SPRZEDAM samochód osobowy (malolitrażowy) w doskonałym stanie z papierami. Właściciel „Synchemia” Wrocław, Wincentego Witosa 15. K 4208

ODSTĄPIĘ lokal nadający się na każdą branżę z mieszkaniami lub bez, z powodu wyjazdu Właściciel „Traugotta” 106-11. K 4248

KUPIM 3 przyczepy samochodowe, 2 i 3 ton w dobrym stanie. Oferty składaj Centrala Spółdzielni Ogrodniczych Wrocław, ul. Widok 10. K 4203

SAMOCHOŁ DKW osobowy oraz motocykl A.J.S. tania sprzedam. Trzebnicka 12 m. 1. K 4280

MERCEDES czterodrzwiowy cztero-cylindrowy V170 bardzo dobry sprzedam, Krakowska 27 (sklep). K 4298

SPRZEDAM samochód osobowy marki Hansa w dobrym stanie po generalnym remoncie. Właściciel Zarząd O. Kręgu ZNP, Wrocław, Kochańskiego 2. K 4234

SPRZEDAM ogólnowładni urządzenie wyprodukowane przez DOKP Wrocław - twórca lioniady. Cena 200 zł. Włochy W. Warszawa, Zymierskiego 24 - 1. Gronowit. K 4020

ZGUBIŁAM odłamek zameldowania, nie trętyk urodzenia, dowód osobisty i inne ważne papiery na nazwisko Gajda Honorata, Walbrzych, ul. Młynarska 37. K 4288

ZGUBIŁAM dowód osobisty kolejowy z dyrekcyjnej kłódzkiej na nazwisko Miskiej Jan. K 4282

ZGUBIŁAM legitymację szkolną, rejestrację RUK Jelenia Góra - Dobrzycki Jędrzej. K 4286

ZGUBIŁAM dowody tożsamości PKP wydane przez DOKP Wrocław - Jędrzej 25005, 25006, na nazwisko Jędrzejka Stanisława, Ostńska Michalina, Ostńska Hanna. K 3704

ZGUBIŁAM kartę rejestracyjną RUK Bochnia na nazwisko Korzeniowski Stanisław. K 4288

SKRADZIONO tymczasowe znawładzeni tożsamości, kartę RUK, legitymację zw. Zawodowca, kartę tramwajową Zimmerman Marian. K 4278

20 zł PIWA KUFEL
z pracelkiam
(35 zł BUTELKA)
W KIOSKACH
PRZEMYSŁU FERMENTACYJNEGO

Centrala Handlowa
Przemysłu Chemicznego
na Wystawie Ziemi Odzyskanych
poleca w swym pawilonie na terenie B. artykuły perfumeryjne, kosmetyczne, farby i gospodarstwa domowego, oraz w kiosku Nr 12 art. kosmetyczne i gumowe, jak: opony, deki rowerowe, czepki, piłki, gąbki itp. K-4299

Pawilon GASTRONOMICZNY
na Wystawie Ziemi Odzyskanych
(Wejście od Hall Ludowej)
poleca Restaurację, Bar i Kawiarnię w salach pawilonu oraz na tarasie pergoli w ogrodzie i nad wodą.
Kuchnia i bufet obficie zaopatrzone. Ceny niskie!!! K 4302

Nowość **PLAN WROCLAWIA z Informatorem** Nowość
wraz z mapą i przewodnikiem po Uzdrowiskach Dolnośląskich poleca księgarnia „CZYTELNIK” Wrocław, Nowotki 13 (Krupnicza) w 13
HURT zł 150 **DETAIL**

SKRADZIONO książkę wojskową RUK Warszawa - Miasto, rejestrowana RUK Bolesławiec, legitymacja służbowa „Gibis”, legitymacja ZST Jelenia Góra, tymczasowa legitymacja Ubezpieczalni Społecznej, oraz odłamek zameldowania Jelenia Góra, na nazwisko Kranchberg Szyja. K-4290

ZAGUBIŁO odłamek zameldowania na nazwisko: Jerzy Polka i Dziedzic Wiktor. K 4276

ZGUBIŁO odłamek zameldowania i dowód osobisty na nazwisko Zarychta Józef. K 4272

ZGUBIŁO dowód tożsamości konia 6342 - Makuch Antoni. K 4282

ZGUBIŁO zaświadczenie rejestracyjne RUK Przemysłu Nr. 164/48 na nazwisko Trojan Bolesław A. Władysława. K 4283

ZGUBIŁO kartę rejestracyjną RUK Opole, - miesięczny miesięczny bilet kolejowy, kartę rowerową, zaświadczenie pracy, wymeldowanie i inne dokumenty na nazwisko Sędka Paweł. K 4285

27. SKRADZIONO dowód osobisty - Katarzyna Pastuch. K 4286

ZGUBIŁO dowód tożsamości konia na nazwisko Garbowak Wiktor. K 4288

ZGUBIŁO kartę rejestracyjną wydaną przez RUK Trzebnica na nazwisko Jędrzej Stanisław. K 4287

SKRADZIONO książkę wojskową RUK Wrocław, zielone prawo jazdy na nazwisko Eisele Zbigniew. K 4290

POSAD PASTYKA
STARSA siemlenna osoba zamie się samodzielnie gospodarstwem z 2 osob. Oferty: Mazak Stefania, Ziebiec, Sportowa 12. K 4295

MECHANIK samochodowy, egzaminowany, papiery czeladnicze zapewnione. Przyjmie posadę w warsztatach lub jako szofer-mechanik. Jelenia Góra lub powiatowa Jeleniogórskie Słowo Polskie „Mechanik”. K 4286

BIURALISTKA, męszynopismo, szuka posady biurowej ewentualnie kasjerki. Zgłoszenia: „Słowo Polskie” pod „Tęczy”. K 4275

UZZIWA, pracownica, z referencjami szuka zajęcia. Oferty do „Słowa” pod „30-letnia”. K 4295

EKSPEDIENTKA poszukuje pracy Zelo szansa: „Słowo Polskie” pod „Ekspedientka”. K 4284

WOJNE POSADY
STOLARZE tylko pierwszorzędni fachowcy potrzebni zaraz. Badownictwo - Instalacja. Wrocław, ul. Białskiego 7. K 4299

POSZUKUJĘ zdolnej gospodyni do dwójki osób. Tylko z referencjami. Swierczewskiego 62. Sklep cukierniczy, godz. 4-3. K 4298

POSZUKUJĘ kwalifikowane pielęgniarki do herbatników. Właściciel „Władzia”. Wrocław, Al. Stowickiego 18. K 4240

RUTYNOWANA maszynistka z duższą praktyką poszukiwana. Zgłoszenia „Solidarność” Rynek, Ratusz 11/12. K 4278

CIELOPOC DO POSYŁEK w wieku 14-18 lat po ukończeniu szkoły poszukuje poważny Bank we Wrocławiu. Zgłoszenia nr. 177 „Słowo Polskie”. K 4276

LOKALIF
LEKARZ dentysta, stomatolog dr med E. Mikulicz ze Lwowa, specjalista w leczeniu chorób dąsł, zębów i jamy ustnej. Walbrzych, ul. Stowickiego 4, tel. 834. K 3968

NAJWAŻNIEJ
KORRESPONDENCYJNE kursy księgowości. Informacje: Lublin, skr. poczt. 160. K 4130

NAUCZYCIEL języka angielskiego lub francuskiego potrzebny. Szybkie zgłoszenia kierować „Słowo Polskie” pod „Fachowiec”. K 4292

LOKALIF
MIESZKANIE dwa pokoje alkowa, kuchnia, łazienka, pl. Staszica zamieniam na większe okolica pl. Legnicki. Pod „Wygodnie”. K 4259

ZAMIANIE 3 pokoje komfort WILLA GLIWICZE na podobne WALBRZYCH. Zgłoszenia: „Walbrzyckie Słowo Polskie” „Zamiana”. K 4239

POSZUKUJĘ od natychmiast pokoju umiarkowanego na stałe. Cena obejrz. Właściciel Stowickiego 18 m. 3. K 4277

DWÓCH panów poszukuje pokoju u Włocławka w okolicy Dworca Zgłoszenia „Słowo” pod „Spółdzielca”. K 4290

ROZNE
KON zbłąkany dn. 19.7.48 r. do odobrania we wsi Spłona, pow. Bystrzyca-Kłodzka u Jędrzejka Stanisława. K 4297

ZGUBIŁO pies, wlicznik do odobrania. Zgłoszenia nr. 3 Niedoabrany do 68 przechodzi na własność. K 4288

SŁOWO POLSKIE Nr 207 Str. 5

Selekcja Drobnych Kupców

w Hall Targowej Nr 1 we Wrocławiu przy pl. Nanklera ogłasza

PRZETARG
na budowę około 400 stołk wewnątrz Hall Targowej (systemem seryjnym). Oferty należy składać natychmiast w kopertach zabezpieczonych w powyższym biurze. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 5 sierpnia 1948 roku o godz. 10 rano. K 4329

STOLARNIA

Nowooltaria Meblowo - Budowlana STANISŁAW SKRODZI

Przyjmuje zamówienia w zakresie stolarstwa wchodząca. Trzebnicka 62 (w podwórzu)

Oxydony
GÓRSKIE LABORATORIUM CHEMICZNE
K 3900

»Hurt Wiók enmezcy« WYROBY LNIANE

POSIADAMY NA SKŁADZIE: SIENNIK KRAWIECKI SIENNIKI WORKI JUTOWE SIENNIKI SZNURKI PAPIEROWY (opakunkowy) PŁOTNO POŚCIELOWE PŁOTNO RZERNIKOWE PŁOTNO SCIERKOWE OBRUSY 7250 WROCLAW - SEPOLNO ul. Dembowskiego nr. 18. Dojazd 12-ką do ul. Omentarskiej. K 4298

WORKI Sienniki, taśma izolacyjna do owijania RUR - ścielki do PODŁOG poleca „CEROWNIA WORKÓW”. Wrocław, ul. św. Antoniego 12. K 4298

Porzeczki i wiśnie zakupuje po cenach rynkowych „WINOPORT” K 3878 Wrocław, Stalina 85, tel. 871. Dostawa: Tłoczna, Poniatowskiego 8

PRZEWOZY towarów, plac Solny 1, telef. 55-81. K 3982

ZGUBY, KRADZIEZE
ZGUBIŁAM odłamek zameldowania, nie trętyk urodzenia, dowód osobisty i inne ważne papiery na nazwisko Gajda Honorata, Walbrzych, ul. Młynarska 37. K 4288

ZGUBIŁAM dowód osobisty kolejowy z dyrekcyjnej kłódzkiej na nazwisko Miskiej Jan. K 4282

ZGUBIŁAM legitymację szkolną, rejestrację RUK Jelenia Góra - Dobrzycki Jędrzej. K 4286

ZGUBIŁAM dowody tożsamości PKP wydane przez DOKP Wrocław - Jędrzej 25005, 25006, na nazwisko Jędrzejka Stanisława, Ostńska Michalina, Ostńska Hanna. K 3704

ZGUBIŁAM kartę rejestracyjną RUK Bochnia na nazwisko Korzeniowski Stanisław. K 4288

SKRADZIONO tymczasowe znawładzeni tożsamości, kartę RUK, legitymację zw. Zawodowca, kartę tramwajową Zimmerman Marian. K 4278

RADIO

WYKONANIE PRAC
5.00 Muzyka 5.30 Koncert dla świata pracy 6.00 Wynagrobienie młodzieży 6.05 Główny program 6.15 Dzień, por. 6.30 Muzyka 6.35 Program 7.00 Skróty 7.15 Inform. 7.25 Muzyka 7.30 Poradnik 7.35 Muzyka 7.40 8.20 „Dalekie lata”, powieść 8.35 Muzyka 8.40 8.55 Inform. 9.00 Skrzynka z PK 9.10 Program dnia 9.15 Dźwięki 9.25 Notatnik 9.30 Sygnał i hej 10.00 Dziennik południowy 10.15 Recital fortep. 10.45 Aud. dla w. 11.00 Muzyka 11.15 11.30 Muzyka 11.35 Muzyka 11.40 11.55 Aktualia z Wrocławia 11.55 12.00 „Chromy przyrodzie ożysta” 12.05 Inform. 12.10 Dziennik 12.15 12.30 Muzyka 12.35 Muzyka 12.40 12.55 Muzyka 12.55 1.00 Charakterystyka muzyki lud. w 102-ym dzieln. Polski” 1.15 Konc. dla 18.00 18.15 Muzyka 18.20 18.35 Muzyka 18.40 18.55 Muzyka 19.00 19.15 Muzyka 19.20 19.35 Muzyka 19.40 19.55 Muzyka 20.00 20.15 Muzyka 20.20 20.35 Muzyka 20.40 20.55 Muzyka 21.00 21.15 Muzyka 21.20 21.35 Muzyka 21.40 21.55 Muzyka 22.00 22.15 Muzyka 22.20 22.35 Muzyka 22.40 22.55 Muzyka 23.00 23.15 Muzyka 23.20 23.35 Muzyka 23.40 23.55 Muzyka 24.00 24.15 Muzyka 24.20 24.35 Muzyka 24.40 24.55 Muzyka 25.00 25.15 Muzyka 25.20 25.35 Muzyka 25.40 25.55 Muzyka 26.00 26.15 Muzyka 26.20 26.35 Muzyka 26.40 26.55 Muzyka 27.00 27.15 Muzyka 27.20 27.35 Muzyka 27.40 27.55 Muzyka 28.00 28.15 Muzyka 28.20 28.35 Muzyka 28.40 28.55 Muzyka 29.00 29.15 Muzyka 29.20 29.35 Muzyka 29.40 29.55 Muzyka 30.00 30.15 Muzyka 30.20 30.35 Muzyka 30.40 30.55 Muzyka 31.00 31.15 Muzyka 31.20 31.35 Muzyka 31.40 31.55 Muzyka 32.00 32.15 Muzyka 32.20 32.35 Muzyka 32.40 32.55 Muzyka 33.00 33.15 Muzyka 33.20 33.35 Muzyka 33.40 33.55 Muzyka 34.00 34.15 Muzyka 34.20 34.35 Muzyka 34.40 34.55 Muzyka 35.00 35.15 Muzyka 35.20 35.35 Muzyka 35.40 35.55 Muzyka 36.00 36.15 Muzyka 36.20 36.35 Muzyka 36.40 36.55 Muzyka 37.00 37.15 Muzyka 37.20 37.35 Muzyka 37.40 37.55 Muzyka 38.00 38.15 Muzyka 38.20 38.35 Muzyka 38.40 38.55 Muzyka 39.00 39.15 Muzyka 39.20 39.35 Muzyka 39.40 39.55 Muzyka 40.00 40.15 Muzyka 40.20 40.35 Muzyka 40.40 40.55 Muzyka 41.00 41.15 Muzyka 41.20 41.35 Muzyka 41.40 41.55 Muzyka 42.00 42.15 Muzyka 42.20 42.35 Muzyka 42.40 42.55 Muzyka 43.00 43.15 Muzyka 43.20 43.35 Muzyka 43.40 43.55 Muzyka 44.00 44.15 Muzyka 44.20 44.35 Muzyka 44.40 44.55 Muzyka 45.00 45.15 Muzyka 45.20 45.35 Muzyka 45.40 45.55 Muzyka 46.00 46.15 Muzyka 46.20 46.35 Muzyka 46.40 46.55 Muzyka 47.00 47.15 Muzyka 47.20 47.35 Muzyka 47.40 47.55 Muzyka 48.00 48.15 Muzyka 48.20 48.35 Muzyka 48.40 48.55 Muzyka 49.00 49.15 Muzyka 49.20 49.35 Muzyka 49.40 49.55 Muzyka 50.00 50.15 Muzyka 50.20 50.35 Muzyka 50.40 50.55 Muzyka 51.00 51.15 Muzyka 51.20 51.35 Muzyka 51.40 51.55 Muzyka 52.00 52.15 Muzyka 52.20 52.35 Muzyka 52.40 52.55 Muzyka 53.00 53.15 Muzyka 53.20 53.35 Muzyka 53.40 53.55 Muzyka 54.00 54.15 Muzyka 54.20 54.35 Muzyka 54.40 54.55 Muzyka 55.00 55.15 Muzyka 55.20 55.35 Muzyka 55.40 55.55 Muzyka 56.00 56.15 Muzyka 56.20 56.35 Muzyka 56.40 56.55 Muzyka 57.00 57.15 Muzyka 57.20 57.35 Muzyka 57.40 57.55 Muzyka 58.00 58.15 Muzyka 58.20 58.35 Muzyka 58.40 58.55 Muzyka 59.00 59.15 Muzyka 59.20 59.35 Muzyka 59.40 59.55 Muzyka 60.00 60.15 Muzyka 60.20 60.35 Muzyka 60.40 60.55 Muzyka 61.00 61.15 Muzyka 61.20 61.35 Muzyka 61.40 61.55 Muzyka 62.00 62.15 Muzyka 62.20 62.35 Muzyka 62.40 62.55 Muzyka 63.00 63.15 Muzyka 63.20 63.35 Muzyka 63.40 63.55 Muzyka 64.00 64.15 Muzyka 64.20 64.35 Muzyka 64.40 64.55 Muzyka 65.00 65.15 Muzyka 65.20 65.35 Muzyka 65.40 65.55 Muzyka 66.00 66.15 Muzyka 66.20 66.35 Muzyka 66.40 66.55 Muzyka 67.00 67.15 Muzyka 67.20 67.35 Muzyka 67.40 67.55 Muzyka 68.00 68.15 Muzyka 68.20 68.35 Muzyka 68.40 68.55 Muzyka 69.00 69.15 Muzyka 69.20 69.35 Muzyka 69.40 69.55 Muzyka 70.00 70.15 Muzyka 70.20 70.35 Muzyka 70.40 70.55 Muzyka 71.00 71.15 Muzyka 71.20 71.35 Muzyka 71.40 71.55 Muzyka 72.00 72.15 Muzyka 72.20 72.35 Muzyka 72.40 72.55 Muzyka 73.00 73.15 Muzyka 73.20 73.35 Muzyka 73.40 73.55 Muzyka 74.00 74.15 Muzyka 74.20 74.35 Muzyka 74.40 74.55 Muzyka 75.00 75.15 Muzyka 75.20 75.35 Muzyka 75.40 75.55 Muzyka 76.00 76.15 Muzyka 76.20 76.35 Muzyka 76.40 76.55 Muzyka 77.00 77.15 Muzyka 77.20 77.35 Muzyka 77.40 77.55 Muzyka 78.00 78.15 Muzyka 78.20 78.35 Muzyka 78.40 78.55 Muzyka 79.00 79.15 Muzyka 79.20 79.35 Muzyka 79.40 79.55 Muzyka 80.00 80.15 Muzyka 80.20 80.35 Muzyka 80.40 80.55 Muzyka 81.00 81.15 Muzyka 81.20 81.35 Muzyka 81.40 81.55 Muzyka 82.00 82.15 Muzyka 82.20 82.35 Muzyka 82.40 82.55 Muzyka 83.00 83.15 Muzyka 83.20 83.35 Muzyka 83.40 83.55 Muzyka 84.00 84.15 Muzyka 84.20 84.35 Muzyka 84.40 84.55 Muzyka 85.00 85.15 Muzyka 85.20 85.35 Muzyka 85.40 85.55 Muzyka 86.00 86.15 Muzyka 86.20 86.35 Muzyka 86.40 86.55 Muzyka 87.00 87.15 Muzyka 87.20 87.35 Muzyka 87.40 87.55 Muzyka 88.00 88.15 Muzyka 88.20 88.35 Muzyka 88.40 88.55 Muzyka 89.00 89.15 Muzyka 89.20 89.35 Muzyka 89.40 89.55 Muzyka 90.00 90.15 Muzyka 90.20 90.35 Muzyka 90.40 90.55 Muzyka 91.00 91.15 Muzyka 91.20 91.35 Muzyka 91.40 91.55 Muzyka 92.00 92.15 Muzyka 92.20 92.35 Muzyka 92.40 92.55 Muzyka 93.00 93.15 Muzyka 93.20 93.35 Muzyka 93.40 93.55 Muzyka 94.00 94.15 Muzyka 94.20 94.35 Muzyka 94.40 94.55 Muzyka 95.00 95.15 Muzyka 95.20 95.35 Muzyka 95.40 95.55 Muzyka 96.00 96.15 Muzyka 96.20 96.35 Muzyka 96.40 96.55 Muzyka 97.00 97.15 Muzyka 97.20 97.35 Muzyka 97.40 97.55 Muzyka 98.00 98.15 Muzyka 98.20 98.35 Muzyka 98.40 98.55 Muzyka 99.00 99.15 Muzyka 99.20 99.35 Muzyka 99.40 99.55 Muzyka 100.00 100.15 Muzyka 100.20 100.35 Muzyka 100.40 100.55 Muzyka 101.00 101.15 Muzyka 101.20 101.35 Muzyka 101.40 101.55 Muzyka 102.00 102

